

Behoven ska styra - inte plånboken!

**Vänsterpartiets
budgetförslag
2013-2015
Landstinget Sörmland**

Nyköping 2012-10-11

Innehållsförteckning:

Vänsterpartiets vision	sid 3
Rätten till en god hälsa	sid 4
Omvärldsanalys.....	sid 7
Hälsoanalys	sid 8
Landstingets styrmodell	sid 9
Medborgarperspektivet	sid 11
Personalperspektivet	sid 13
Process- och förnyelseperspektivet	sid 15
Miljöperspektivet	sid 16
Ekonomiperspektivet	sid 18
Länssjukvårdsnämnden	sid 24
Hälsoval och Nämnden för primärvård.....	sid 26
Nämnden för habilitering och hjälpmedel	sid 27
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet.....	sid 29
Gemensam nämnd för vård omsorg och hjälpmedel	sid 32
Bolag och förbund	sid 33
Regionalt arbete, kollektivtrafik och Infrastruktur	sid 34
Skatteuttag	sid 36

Vänsterpartiets vision för landstinget: Behoven ska styra – inte plånboken!

Vänsterpartiet arbetar för att skapa en jämlik vård med hög tillgänglighet och kvalitet. Vi vill att vården ska vara offentligt finansierad och demokratiskt styrd, jämställd, behovsstyrd och präglas av inflytande för patienter och personal.

Vänsterpartiet är emot privatisering av offentlig verksamhet. Vi arbetar för allas rätt till bästa möjliga hälso- och sjukvård oberoende av ekonomi, klass, kön, eventuell funktionsnedsättning och bostadsort. Vi vill vårda varje skattekrona och arbetar för att våra skattemedel inte ska gå till privata vinstuttag.

Vänsterpartiet arbetar för miljösatningar inom kollektivtrafik och infrastruktur, för kultur och folkbildning i hela länet. Förebyggande arbete och satsningar på folkhälsa är prioriterade områden.

Kultur

Ett rikt kulturliv är en källa för personlig utveckling och hälsa. Folkbildning och utbildning genom kulturverksamhet, folkhögskolor och bildningsförbund är viktiga verktyg för att åstadkomma en verklig samhällsförändring och utveckling av demokratin. Vi vill utöka stödet till kulturföreningar och projekt, behålla avgiftsfri entré till alla museer och det unika i att alla elever i länet får en teater- eller musikupplevelse varje år.

Folkhälsa

Den främsta orsaken till en försämrad folkhälsa är när orättvisorna ökar i ett samhälle. En god folkhälsa handlar inte bara om livskvalitet utan är också en viktig förutsättning för ekonomisk och social tillväxt. Vi vill fördela resurserna rättvist mellan förebyggande och sjukvårdande insatser. Familjecentraler, ungdomsmottagningar och missbruksvård är exempel på viktiga förebyggande insatser där landstinget och kommunerna samverkar.

Hälso- och sjukvård

Vänsterpartiet arbetar för en demokratiskt styrd vård i offentlig regi. Hälso- och sjukvården är en av hörnstenarna i den svenska välfärdsmodellen och ska ha låga eller inga avgifter. Det är behoven som ska styra, inte plånboken. Vi är emot vinstuttag i vården och anser att eventuella överskott ska återinvesteras. Den fria etableringsrätten bidrar till att öka ojämlikheten i vården, både geografiskt och socialt. Det ska finnas distriktssköterskor även på landsbygden och besök hos distriktssköterska ska vara avgiftsfritt. Vi vill garantera att asylsökande, papperslösa och gömda fortsatt ska ha rätt till sjukvård på samma villkor som övriga Sörmländska medborgare.

Psykiatri

Vänsterpartiet anser att en mångfald av olika stöd- och behandlingsmetoder ska användas inom den psykiatriska vården. Ungdomars psykiska ohälsa är hög och vården av unga vuxna måste få utökade resurser. Vi anser att avgiftningsplatser ska finnas på samtliga sjukhus i länet. Vi anser att beroendecentrum för unga ska utvecklas i hela

länet i samarbete med kommunerna. Även andra stödjande verksamheter behöver utvecklas. Inom den psykiatriska vården är närhet ett mycket viktigt perspektiv.

Vård av äldre

Samarbetet mellan kommuner och landsting om hemsjukvård är avgörande. Man ska ha samma rätt till vård oavsett om man har valt att bo hemma eller i ett särskilt boende. Gemensam vårdplanering inför hemgång från sjukhus måste utvecklas vidare. Inom vård i livets slutskede är det viktigt att individen efter eget önskemål får bestämma om han eller hon vill dö i hemmet eller på sjukhus.

Habilitering och hjälpmedel

Vänsterpartiet vill skapa förutsättningar för ett självständigt och aktivt liv för personer med funktionsnedsättning. Så kallad ”onödig ohälsa” inom denna grupp ska motverkas. Mer resurser behöver tillföras så att en väntetid på max 30 dagar garanteras för barn och unga med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Samverkan med psykiatrin behöver förstärkas.

Tandvård

Vi vill se tandvård som en del av hälso- och sjukvården och att kostnaderna på sikt ska ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd för vård, mediciner och hjälpmedel.

Rätten till en god hälsa kräver samhällsförändringar

Rätten till en god hälsa är en grundpelare i vårt samhälle. Vi önskar att våra medmänniskor ska få leva länge och utan krämpor. En frisk befolkning gynnar dock inte bara individen, utan även hela samhället. Ett land som präglas av många sjuka får sämre ekonomi, produktivitet och framtidstro. Att arbeta för en god folkhälsa är därför viktigt ur flera perspektiv.

Sverige har stora hälsoskillnader som dessutom har ökat de senaste åren. Om en person är man eller kvinna, rik eller fattig, stadsbo eller bor på landet, har en funktionsnedsättning eller inte har visat sig ha stor betydelse för människors allmänna tillstånd. Skillnader i makt och inflytande, ekonomi och arbetsmiljö och tillgång till vård och stimulerande livsmiljöer är några av de viktigaste orsakerna till hälsoklyftorna.

Vänsterpartiets strategi för full sysselsättning

Vi vill se en samlad strategi för full sysselsättning med tyngdpunkt på riktiga jobb i välfärdssektorn. Det är där de samhällsekonomiska behoven är som störst, och fasta anställningar är det verktyg som ger de största effekterna på sysselsättningen. Större delen av kostnaderna för en sådan reform skulle gå tillbaka till det offentliga i form av skatter, arbetsgivaravgifter och minskade utgifter i a-kassan.

Det oroliga ekonomiska världsläget har påverkan på den svenska ekonomin. Den tekniska utvecklingen har bidragit till att företag kan höja sin produktionskapacitet utan

att anställa fler. Privatiseringen av offentlig sektor är kostnadsdrivande utan en ökning av antalet anställda.

På sikt ser vi snarare en arbetstidsförkortning och en jämnare fördelning av den faktiska arbetstiden som en möjlighet för att skapa full sysselsättning. För en del arbetsplatser skulle resultatet i första hand vara högre produktivitet, medan det på andra skulle behövas fler anställda. Oavsett vilket är det steg åt rätt håll.

För att få ner arbetslösheten kommer det att behövas en effektiv arbetsmarknads- och näringspolitik som till exempel ger goda studiemöjligheter i hela landet. Antalet utbildningsplatser för läkare, sjuksköterskor och undersköterskor behöver utökas.

Fler anställda i välfärdssektorn

Att bygga ut den skattefinansierade välfärden handlar om att investera långsiktigt för att stärka produktionsförmågan och höja levnadsstandarden. Vi vill att den offentliga konsumtionens andel av BNP ska öka.

Genom att skattefinansiera välfärdstjänsterna kan de fördelas efter behov, och avgiftsfinansieringen behöver generellt sett minska.

En stor fördel med offentligt ägda verksamheter är att de kan ha samhällsnytta som mål. Värdet av det har blivit särskilt tydligt mot bakgrund av de stora kostnader många av privatiseringarna fört med sig i form av byråkrati, försämrad kvalitet, överpriser och skatteflykt. Vi vill återta verksamhet som privatiserats i offentlig regi.

Vänsterpartiet ser ett stort demokratiskt värde i det lokala och regionala självstyret. Staten har det huvudsakliga ansvaret för sysselsättningspolitiken och den övergripande inriktningen för den offentliga sektorn, men måste samtidigt se till att det finns goda förutsättningar att förverkliga de beslutet lokalt.

Ny skattereform

En ny skattereform är en förutsättning för en expansion av välfärdssektorn. Vi menar att behoven måste få styra, och att skatterna både kan höjas och breddas i takt med att ekonomin utvecklas i mer samhällelig riktning.

Välfärdssamhällets framväxt har finansierats genom överföring av ekonomiska resurser från företag och individer till uppbyggnad av offentlig vård, utbildning, omsorg, kultur och infrastruktur. För att långsiktigt finansiera en fortsatt utbyggnad av välfärden kommer skattenivåerna på sikt att behöva höjas.

Det betyder inte mindre pengar i plånboken än idag. Skatterna tar bara en del av löneökningen och motsvaras dessutom av lägre avgifter och högre transfereringar. Dagens marginalskatter, eller något högre sådana, utgör inte något större problem för antalet arbetstillfällen.

Vi anser att en högre skattenivå utjämnar inkomstskillnaderna i samhället, både mellan kvinnor och män och mellan klasssamhällets olika skikt. Skatterna på vinst och kapital behöver skärpas. Vi vill öka progressiviteten i skattesystemet. Den stora omfördelande

effekten i skattesystemet uppnås för närvarande genom den kommunala beskattningen, som är proportionell. En ökande jämlikhet kommer endast till stånd under förutsättning att de offentligt ägda och drivna välfärdstjänsterna också byggs ut.

Nödvändiga riksdagspolitiska beslut för en förbättrad folkhälsa

Arbetsmiljölagstiftningen måste skärpas så att hälsofarliga arbetsplatser tvingas genomföra reformer på allvar. Den ekonomiska stressen behöver angripas med trygga anställningar och starka försäkringssystem. En aktiv arbetsmarknadspolitik, och då särskilt satsningar på arbete åt långtidsarbetslösa, kan spela en stor roll i att undvika utslagning. Ofrivilligt deltidsarbete behöver motverkas med en lagstadgad rätt till heltid.

Den strukturella rasismen är inte enbart ett problem för individen eller ett rättviseproblem. Diskrimineringen medför dessutom att en betydande arbetskraft går till spillo och att viktig kompetens slösas bort. Vi vill att diskrimineringslagstiftningen skärps och att all offentlig upphandling använder sig av antidiskrimineringsklausuler.

Tillgänglig arbetskraft påverkas även av flera områden vars samhällsekonomiska betydelse ofta underskattas. Ett sådant område är möjligheterna till en aktiv och social fritid, där idrottsrörelsen, kulturen och det övriga föreningslivet gör stor skillnad.

Demokratisering av arbetsplatserna

Demokratiseringen av arbetsplatserna är en central fråga för de anställda såväl i offentlig som privat sektor. Det går att ta stora steg framåt redan genom att gå mot tryggare anställningsformer, starkare arbetsrätt och aktivare fackföreningsarbete.

Många arbetsplatser skulle fungera betydligt bättre om de drevs i demokratiska former. För varje person som tappar motivationen, eller aldrig hittar den, förlorar samhället ekonomiska utvecklingsmöjligheter. Ju mer komplexa arbetsprocesserna blir, desto mer meningslöst är det att försöka upprätthålla produktiviteten genom kontroll snarare än engagemang.

En arbetsplats där varje anställd vet att han/hon kan påverka eller fatta beslut över sin arbetssituation, är dessutom en hälsosam arbetsplats. Välfärdssektorn behöver utveckla former för arbetsplatsdemokrati där de anställdas makt och inflytande stärks.

Att stå upp för kollektivavtalen är en fullkomligt avgörande uppgift för Vänsterpartiet. Krav på löner och villkor i enlighet med kollektivavtal i all offentlig upphandling ska efterlevas.

Arbetstidsförkortning

Genom att kombinera arbetstidsförkortning med en politik för full sysselsättning och högre arbetsutbud skulle det totala antalet avlönade arbetstimmar i ekonomin kunna öka samtidigt som arbetande människor får mer fritid

Generell välfärd

Så länge den höga arbetslösheten består kommer det att finnas ett stort politiskt utrymme för attacker mot den generella välfärden. Ska vi i längden kunna säkra starka arbetslöshets- och sjukförsäkringar måste det bli fler som kan förlita sig på systemen och samtidigt färre som behöver använda dem.

Vi försvarar socialförsäkringarnas principiella grundpelare fullt ut: att de är allmänna och heltäckande, att de är rättighetsbaserade och att de bygger på inkomstbortfallsprincipen.

Tandhälsan försämras och skillnaderna på individnivå är relaterade till individens ekonomiska förutsättningar. Tandhälsans utveckling i landet avspeglar de växande ekonomiska orättvisorna. Det är både förvånande och sorgligt att konstatera att patienter som har fått tandskador via medicinsk behandling eller av somatisk sjukdom inte får stöd av ersättningssystemen.

Ekologiskt hållbar utveckling

Sverige behöver genomföra en genomgripande miljöomställning, så att vi som land håller oss inom ett rättvist miljöutrymme. Det innebär att vi inte ska förbruka så mycket resurser per invånare att vi tvingar andra länder att förbruka mindre än vi själva, nu eller i framtiden.

Dagens energianvändning är varken ekologiskt hållbar eller samhällsekonomiskt rationell. Med detta i åtanke är det viktigt att göra stora satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik.

Omvärldsanalys

Folkhälsa är ett samlat begrepp för befolkningens hälsotillstånd. En god folkhälsa handlar inte enbart om att hälsan bör vara så bra som möjligt, utan också vara jämnt fördelad. Den enskilt största orsaken till ohälsa bland en befolkning är när det råder stora fördelningspolitiska orättvisor i ett samhälle.

På Landstingets hemsida konstateras: ”För politiker är det viktigt att folkhälsan ses som en helhet. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete kräver helhetssyn och bör riktas in på att förändra grundläggande strukturer i samhället, till gagn för hela befolkningen.” Detta är något vi vill betona genom att beskriva hälsoläget i befolkningen.

Enligt Arbetsförmedlingen är Södermanland det län som har näst högst arbetslöshet i Sverige. Personer som ingår i vad som kallas utsatta grupper tenderar att hamna i långa perioder utan arbete. I april 2012 ingick 64 procent av de arbets sökande i dessa grupper. Ungdomar är speciellt utsatta med en hög arbetslöshet på cirka 15 procent i Sörmland. I den av Landstinget producerade rapporten ”Hälsan i Södermanland” från 2012 framgår det att utbildningsnivån i länet är lägre än i riket och skillnaden har ökat de senaste 25 åren. Det är med denna bakgrund inte svårt att förstå att många i Sörmland lever på ersättningar för utebliven förvärvsinkomst. Barnfattigdomen har kommit att bli ett samhällsproblem i Sverige och bland dem som drabbas mest finns ofta barn med utländsk bakgrund.

Alkoholkonsumtionen i samhället är alltför hög. Alkoholkonsumtionen har ökat kraftigt i Sverige sedan mitten av 1990-talet. I industriländerna rankas alkohol som den tredje största riskfaktorn bakom ohälsa, som inte bara drabbar den som dricker själv utan även dennes omgivning.

Sedan mitten av 1900-talet har medelåldern stigit med cirka 10 år hos både kvinnor och män. Den ökade livslängden medför kostnader för landstinget då varje individ behöver vård och omsorg under en längre tid och då äldre kan komma att ha behov av andra typer av vård än vi tidigare erbjudit.

En funktionsnedsättning medför inte automatiskt sämre hälsa. Däremot beskrivs i Folkhälsoinstitutets rapport ”Onödig ohälsa - Hälsoläget för personer med funktionsnedsättning” att det är mer än tio gånger vanligare med dålig hälsa bland personer med funktionsnedsättning än hos den övriga befolkningen. Andelen med dålig hälsa var störst bland kvinnor och män med rörelsehinder, av vilka 43 procent av männen och 32 procent av kvinnorna rapporterade ett dåligt allmänt hälsotillstånd.

Hälsoanalys

Rapporten ”Hälsan i Södermanland” tar upp att livsvillkor, så som sociala och ekonomiska förhållanden har visat sig ha ett betydande samband med hälsan. Det är dock svårt att veta om det är de ekonomiska och sociala förhållandena i sig som orsakar ohälsa eller om det är ohälsan som orsakar de ekonomiska och sociala problemen.

En bild av hur vårdkontakterna ser ut i Sörmland får man i rapporten ”Sörmlänningar tycker om vården”. Cirka 65 procent av befolkningen hade enligt rapporten besökt en vårdgivare under de senaste tre månaderna, majoriteten av dessa var kvinnor och äldre.

Av de drygt 20 procent som känt behov att söka vård men avstått är majoriteten kvinnor och yngre. De vanligaste orsakerna till att ha avstått från vård trots behov är för långa väntetider, att besvären gick över samt negativa erfarenheter från tidigare besök. Det är vanligare att avstå från tandvårdsbesök på grund av ekonomiska skäl, än att avstå från att ta ut läkemedel eller besöka sjukvården. Det är framförallt unga människor, speciellt kvinnor i åldersgruppen 18-49 år, som avstår från tandvårdsbesök, sjukvård och läkemedel.

Då det gäller tandvård har över 90 procent av befolkningen genomfört någon slags tandundersökning under de senaste fem åren. En övervägande del av dem som inte genomfört någon tandundersökning har utländsk bakgrund trots att de själva uppger sig ha en jämförelsevis sämre tandhälsa än den övriga befolkningen.

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att med förebyggande och förstärkande insatser förbättra befolkningens hälsa.

Landstingets styrmodell

Det är av central betydelse i en demokratiskt styrd organisation att politiska beslut ger ett tydligt avtryck i verksamheten. Det ska vara en tydlig rollfördelning mellan politiker, tjänstemän och verksamhet.

Vänsterpartiet följer i detta dokument den styrmodell den politiska majoriteten i landstinget tillämpar. En tydlig och enhetlig metod för att styra landstingets komplexa och omfattande verksamhet krävs. Processen kan beskrivas som ett system med landstingets vision på en övergripande nivå och som genomsyrar efterföljande led i processen: strategiska mål, indikatorer och målvärden, handlingsplaner och aktiviteter. Först tecknas de stora dragen och allt eftersom processen fortskrider fylls fler detaljer i. Styrmodellen ger dels enhetliga begrepp för de olika momenten av genomförandet, dels en grund för uppföljning och utvärdering.

Den politiska styrningen av landstingets verksamheter behöver förbättras. Vi ser en levande medborgardialog som ett viktigt verktyg för hur vi inom politiken bör utveckla Landstinget i Sörmland.

Balanserad styrning

Den styrmodell som Landstinget Sörmland tillämpar är balanserad styrning. Den balanserade styrningen är en strukturerad metod som ger förutsättningar att styra mot och följa upp de landstingsövergripande mål som Landstingsfullmäktige fastställt som strategiskt viktiga och därigenom skapa en tydlig styrningslogik som sträcker sig från

politik till praktik. Balanserad styrning syftar till att förbättra styrningen och uppföljningen av de strategiska målen, utveckla en helhetssyn på verksamheten, skapa en större kännedom och förståelse för verksamhetens uppdrag samt öka möjligheten till delaktighet och ansvarstagande i hela organisationen. För att skapa balans i budgeten och för att kunna bedöma konsekvenserna av de strategiska målen görs en utförligare beskrivning av valda mål utifrån följande fem perspektiv:

- Medborgarperspektivet
- Personalperspektivet
- Process- och förnyelseperspektivet
- Miljöperspektivet
- Ekonomiperspektivet

Medborgarperspektivet är överordnat och strategierna i övriga perspektiv ska understödja måluppfyllelsen i medborgarperspektivet.

Medborgarperspektivet

Medborgarperspektivet är det främsta och överordnade perspektivet. Det innebär att landstingets verksamheter utgår från medborgarens behov och förutsättningar.

Medborgare innefattar bland annat rollen som brukare, patient, besökare och anhörig.

Medborgare i rättslig mening innebär en person som kan åtnjuta fulla politiska och sociala rättigheter. Medborgarperspektivet innefattar även asylsökandes, papperslösa och gömdas möjlighet till vård och barns särskilda rättigheter.

Strategiskt mål

Medborgarna får tjänster av god kvalitet, känner sig delaktiga och blir respektfullt bemötta

Strategiskt mål

Landstingets verksamheter arbetar för att uppnå jämlikhet i hälsa för länets invånare

Strategiskt mål

Landstingets verksamheter bedriver ett aktivt arbete i syfte att vara ett öppet landsting för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller social tillhörighet.

Sörmlänningarna ska känna trygghet och tillit i sina kontakter med landstinget. Alla ska bemötas med respekt, god service samt lättillgänglig och relevant information utifrån sina unika behov.

Att vara lyhörd gentemot medborgarnas upplevelser av landstingets verksamheter är viktigt för att kunna utvecklas och på bästa sätt uppfylla sörmlänningarnas behov och önskemål. Utvecklings- och förbättringsarbete ska ske i nära samarbete med brukar-, patient- och anhörigföreningar. Anhöriga gör varje dag storartade insatser för sina nära. Anhörigperspektivet ska bli starkare i landstinget. Såväl brukare som anhöriga ska ha en central funktion i utvecklingen av landstingets alla verksamheter såväl kvalitet som innehåll.

Alltför ofta möts vi av rapporter där brukares och patienters sjukdomssymptom inte tas på allvar och undersöks eller där misstag i vården görs på grund av tidspress. Detta tyder på att resurserna inom vården inte är tillräckliga. Undersökningar har visat att medborgarna är villiga att betala en högre skatt för att behålla rätten till god kvalitet inom hälso- och sjukvården.

Vänsterpartiet arbetar för

- Demokratiskt styrd och solidariskt skattefinansierad sjukvård
- Inga fler privatiseringar inom hälso- och sjukvården
- Att hälso- och sjukvården skall ha låga eller inga avgifter
- Att ojämlikhet i vård och behandling mellan kvinnor och män identifieras och undanröjs
- Att ojämlikhet i vården som är relaterad till olika etnisk bakgrund eller sexuell läggning identifieras och undanröjs
- Att ojämlikhet i vården som är relaterad till individens ekonomiska situation och socioekonomiska faktorer identifieras och undanröjs

Personalperspektivet

Personalperspektivet beskriver vad det innebär för landstinget att vara en bra arbetsgivare och hur personalens resurser ska tillvaratas och utvecklas i syfte att stödja de strategiska målen i medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och engagerade medarbetare

Strategiskt mål

Landstingets personal upplever en god arbetsmiljö som bidrar till personlig utveckling, delaktighet och arbetsglädje

Strategiskt mål

Landstingets personal deltar aktivt i utvecklingen av verksamheten och ser sin roll i helheten.

Den bästa marknadsföringen för landstinget som arbetsgivare är en nöjd personal. Personalen är vårdens viktigaste resurs och deras engagemang och lojalitet utsätts för stora påfrestningar om hälso- och sjukvårdens resurser är otillräckliga i vardagen. När den fast anställda personalens arbetsvillkor förbättras ökar möjligheten till rekrytering och andelen kostnadskrävande hyrpersonal kan minska.

Internkontrollen och kvalitetssäkringen måste förbättras när det gäller personalpolitik och arbetsmiljöer.

Landstinget som expert på vård påtalar alltid behovet av förebyggande hälsoarbete och behöver leva efter detta. Hälsofrämjande arbete inom landstingets egna arbetsplatser behöver utvecklas. Personal som drabbas av funktionsnedsättning bör erbjudas anpassade anställningsformer.

Kostnaden för inhyrd personal är dubbelt så hög som för fast anställda. En personalpool med fast anställda skulle kunna minska övertidsersättningar och behovet av att anlita hyrpersonal. Möjligheten till lagstadgad semester under olika semesterperioder borde prövas i överenskommelse med de fackliga organisationerna och med skälig ersättning.

Heltidsnormen i arbetstidslagen bör sänkas med sikte på sex timmars arbetsdag. Som en strategi för att nå det målet vill vi påbörja en arbetstidsförkortning avtalsvägen för exempelvis sjuksköterskor och undersköterskor.

Fortbildning

Fortbildning av personalen fyller många funktioner. Den medicinska tekniken och behandlingsmetoderna utvecklas i ett raskt tempo. Från det att SBU (Statens beredning

för medicinsk utvärdering) går ut med rekommendationer om en behandling så tar det upp till tio år innan den genomförts i hela landet. Det är viktigt att landstinget fortsätter utvecklingen mot en lärande organisation. Fortbildning vitaliserar organisationen men arbetstiden måste räcka till för att omsätta kunskaperna i verkligheten.

Som en del i att rekrytera läkare och annan vårdpersonal kan internutbildning vara ett verksamt instrument. Specialistutbildningar för sjuksköterskor och vidareutbildning av undersköterskor bör stödjas ekonomiskt. Fler utbildningsplatser för ST-läkare är ett bra sätt att rekrytera läkare.

Vi ser sjuksköterskornas ökade ansvar i vården, särskilt där andelen hyrläkare är hög. Generellt sett kan vården effektiviseras då större ansvar läggs på sjuksköterskorna. Denna utveckling bör även innebära en nivåhöjning gällande sjuksköterskornas löner.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att en utveckling sker av personalpolitiken genom att ett kvalitetssäkringsarbete utvecklas inom personalpolitiken och arbetsmiljöarbetet.
- Att studier kring arbetsmiljö och personalens arbetstillfredsställelse redovisas för politiken.
- Att genom jämställdhetsplaner och lönekartläggningar se till att orättvisa löneskillnader mellan kvinnor och män motverkas
- Att heltid och fasta tjänster skall vara normen och deltid en möjlighet när personalen så önskar
- Att verka för sex timmars arbetsdag
- Att inrätta en personalpool för att minska övertid och hyrpersonal
- Att gemensamt med andra landsting verka för ett stopp av inhyrd personal
- Att höja frisknärvaron hos personalen
- Att schemalägga läkarnas arbetstider på samma sätt som övrig personal
- Att personal i alla yrkeskategorier ska ha möjlighet till kompetensutveckling
- Att sjuksköterskor kan få specialistutbildning på betald arbetstid
- Att fler utbildningsplatser för ST-läkare erbjuds
- Att vårddyrkena får högre status och forskningsutrymme
- Att invandrades kompetens bättre tillvaratas genom svenskundervisning, validering av betyg och fördjupad samhällskunskap
- Att arbetet med mångfaldsplaner och jämställdhetsplaner är aktivt och en del av personalpolitiken
- Att hälsofrämjande arbetsplatser utvecklas inom landstinget
- Att landstinget enbart anlitar företag och underentreprenörer som har tecknat kollektivavtal
- Att återinföra friskvård på arbetstid för alla
- Att sjuksköterskornas kompetens används fullt ut och att deras löner höjs
- Att strategiska lönesatsningar görs för att underlätta rekrytering

Process- och förnyelseperspektivet

Process- och förnyelseperspektivet beskriver hur förutsättningar skapas för en ständig utveckling och förbättring av verksamheten i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget bedriver, genom tydlig ledning och styrning, ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete med effektivitet, kvalitet, långsiktighet och tillgänglighet som ledord.

Strategiskt mål

Landstinget utgör en aktiv part i en regional utveckling som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt långsiktigt hållbar

Landstingets kvalitetsarbete ska i stor utsträckning initieras och drivas inifrån den egna verksamheten i syfte att tillvarata idéer och erfarenheter från personalen på ett systematiskt sätt. Samtliga verksamheter har ett grundläggande ansvar för detta och att realisera effekterna. Verksamhetsutveckling är en integrerad del i det dagliga arbetet för att öka produktiviteten och säkra en god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsgrupper med eget ansvar ökar möjligheten att påverka sin arbetssituation. Det ger möjlighet att bättre tillvarata sjuksköterskornas kompetens, effektivisera vården och skapa större tillfredsställelse i arbetet.

Synpunkter och anmälningar från patienter och närstående måste tas tillvara i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvården.

Förebyggande hälsoarbete som kräver investeringar kan realiseras genom tillskapandet av sociala fonder.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att kvalitetssäkringsarbete utvecklas inom personalpolitiken och arbetsmiljöarbetet
- Utveckling av verksamhetsgrupper där sjuksköterskor får större ansvar
- Tillskapandet av sociala fonder för ett långsiktigt arbete med bland annat hälsa, folkhälsa och psykosociala problem

Miljöperspektivet

Miljöperspektivet beskriver hur landstingets verksamheter, i sitt dagliga samt långsiktiga arbete, ska ta hänsyn till miljön och bedriva tjänster som utgör så lite negativ miljöpåverkan som möjligt i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget bedriver ett effektivt miljöarbete

Strategiskt mål

Landstinget säkerställer att de kemikalier och läkemedel som används ger minsta möjliga miljöpåverkan

Strategiskt mål

Landstinget fokuserar på att minimera negativ klimatpåverkan

Inom landstinget finns det många möjligheter till att minska elenergianvändningen. Om vi inte investerar går vi miste om kostnadsminskningar som kan vara större än investeringarna. Investeringar för att minska elenergianvändningen är både ur ekonomiskt- och miljöperspektiv det enda rätta.

Landstinget måste beakta miljöaspekterna vid planering av all verksamhet. En minskad användning av personalens resor vid olika möten är att oftare använda video- och telefonkonferenser.

Kvalitetsarbete inom kollektivtrafiken, persontrafik på TGOJ-banan, ett regionkort för buss och tåg i samarbete med andra län och förbättrade sjuk- och behandlingsresor är åtgärder som har en direkt påverkan på miljön. Eftersom vi vill behålla våra sjukhus i länet är planering av sjukresor och andra transporter av stor betydelse. Också inom hälso- och sjukvården finns möjligheter till förbättringar i miljöarbetet.

För landstinget behövs en utveckling av kommunikationerna i nord-sydlig riktning för att möjliggöra bättre resande för såväl patienter, anhöriga som landstingets personal. Detta är särskilt angeläget i en sammanhållen sjukvård. Ökad användning av TGOJ-banan skulle där kunna vara en viktig faktor både för landstingets interna behov och för att stärka länets utveckling. En tidigareläggning av projektet Ostlänken skulle ge betydande miljövinster.

Läkemedelsrester i avloppsvattnet är ett stort samhällsproblem. Vi vill ta initiativ till ett samverkansprojekt med kommunerna om att förstärka reningsprocessen i de kommunala reningsverken.

Vänsterpartiet arbetar för

- Investeringar för att minska energianvändning inom landstingets verksamheter
- Att video- och telefonkonferenser används för att minska personalens resande
- Att landstinget använder förnyelsebara energikällor
- Skärpta miljökrav vid upphandlingar
- Att starta ett projekt för rening av läkemedelsrester i avloppsvatten
- Satsning på TGOJ-banan och förbättrad kollektivtrafik i länet och regionen
- Tidigareläggning av projektet Ostlänken

Ekonomiperspektivet

Ekonomiperspektivet beskriver hur landstinget på ett kostnadseffektivt sätt ska hushålla med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger handlingsfrihet och inte belastar kommande generationer i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

Landstinget uppnår och behåller en ekonomi i balans som är långsiktigt ekonomiskt hållbar

Invånarna i Sörmland uppvisar en socioekonomisk utsatthet gentemot riket med en högre andel bidragstagare, lägre utbildningsnivå samt större andel befolkning i okvalificerade yrken.

Konsekvent uppvisar Sörmland även en negativ nationell avvikelse när det gäller levnadsvanor som rökning, dålig kost och fysisk inaktivitet.

I sjukdomsbördan finns också negativ nationell avvikelse beträffande sjukdomar i rörelse- och cirkulationsorganen, nedsatt rörelseförmåga, nedsatt hörsel, högt blodtryck samt sjukdomar i nervsystem och sinnesorgan.

Förklaringar till denna bild finns huvudsakligen att söka i skillnader i livsvillkor mellan olika grupper i samhället.

Ökad efterfrågan på vård medför ökade kostnader

Andelen äldre ökar i vårt samhälle. Åldrandet har i sitt sällskap en ökad sjuklighet som medför en ökad efterfrågan på både slutenvård och öppenvård. Missbruket av alkohol och andra droger är stort i länet.

Den tekniska utvecklingen inom vården medför att allt fler medicinska åkommor kan behandlas. En sjukvård som är i ständig medicinsk/teknisk utveckling, samtidigt som efterfrågan på sjukvård ökar, kommer ofelbart att innebära kostnadsökningar för landstinget. Vänsterpartiet är av den uppfattningen att landstinget skall vara föremål för ständig utveckling och effektivisering, men att den kostnadseffektivisering som ger ett överskott kommer att behöva användas inom andra områden.

Ur ett folkhälsoperspektiv och sjukvårdsekoniskt perspektiv är det oroväckande att den enskilt viktigaste hälsoparametern nämligen olikheterna mellan individernas livsförutsättningar i samhället ökar. Detta kommer troligen att påverka sjukligheten på individnivå.

Att livslängden ökar är positivt och innebär att andelen äldre i befolkningen blir större. Särskilda satsningar behöver göras för att möta behoven hos de äldre, både förebyggande insatser och vård och behandling i former som är anpassade efter de äldres behov.

Narkotikabruket bland ungdomar ökar. Landstinget saknar resurser att bemöta dessa ungdomar och deras föräldrar med stöd och hjälp genom avgiftning och andra insatser. Därför är det viktigt att satsa på beroendecentrum för unga och tillgång till avgiftningsplatser på alla tre sjukhusen i länet.

De nationella riktlinjerna utarbetade av socialstyrelsen ligger till grund för gemensamma vårdprogram i syfte att få en god och säker vård på likartat sätt för hela befolkningen. Detta medför ökade kostnader för landstinget.

Det är en känd och en problematisk situation när statliga organ som i detta fall socialstyrelsen fastställer hur behandlingar skall utföras utan att ta hänsyn till kostnadsökningar som det medför. Alltför omfattande och kostnadsdrivande reformer bör innehålla en motsvarande ökning av statsbidragen.

Dessutom har hälso- och sjukvården under ett antal år inte kunnat göra strategiska satsningar för att motverka kostnadsökningar utan tvingats till nedskärningar som orsakat långa väntetider inom vården och en ansträngd personalsituation. Nu väntas ett positivt utvecklingsarbete inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård och stora investeringar på våra sjukhus. Detta gör att en skatthöjning är både nödvändig och välkommen.

Riktade satsningar inför 2013

Här nedan redovisas majoritetens riktade satsningar för budgetåret 2013. Vi kan med tillfredsställelse konstatera att inte mindre än 13 av nedanstående satsningar från majoriteten är sådana som redan fanns med i Vänsterpartiets budget för 2012 där vi föreslog en skatthöjning på 65 öre som inte fick gehör för då.

Dessa satsningar som vi även prioriterar i år och som därigenom är gemensamma med majoritetens är ***hälsoundersökningar, äldresköterskor och geriatrikutbildning, kiropraktorer, kultur på recept, tillgänglighet, fler utbildningsplatser för ST-läkare, friskvård, satsningar i framtidens hälso- och sjukvård, kollektivtrafik mellan sjukhusorterna, mobila team inom psykiatrin, hållbarhetsutveckling, förstärkning inom SSIH*** samt ***resursförstärkning inom hälso- och sjukvården***.

Dessutom finns nya satsningar som Vänsterpartiet prioriterar för 2013 också med i majoritetens förslag, nämligen ***strategiska personalinsatser***. Vänsterpartiet föreslår att resurser ska gå till betald fortbildning för sjuksköterskor och löneförhöjningar som underlättar rekrytering av fast anställd personal. Likaså finns ***ökad driftskostnad för investeringar*** på sjukhus och inom kultur och utbildning med bland våra prioriteringar liksom i majoritetens förslag.

Övriga satsningar i majoritetens förslag är också angelägna och Vänsterpartiet stödjer dem. Vänsterpartiets egna prioriteringar inom majoritetens ospecificerade satsningar finns på sid 21.

Riktade satsningar inför budgetåret 2013

Nedan redovisas översiktligt de satsningar/förstärkningar som bearbetats in i budget 2013.

Riktade satsningar	tkr
Medborgarperspektivet	
Brukarråd	300
Kvälls- helgöppna mottagningar	6 000
Hälsoundersökningar	6 000
Äldresköterskor och utbildning i geriatrik	13 000
Kiropraktorer	3 000
Utredning gratis tandvård upp till 25 år	300
Kultur på recept	100
Scenkonst Sörmland och Sörmlands museum	2 000
Hälsokommunikatörer	100
Stärkt kompetens mångfaldsfrågor	1 000
Jämställdhets/jämlikhetshandläggare 1 tjänst	500
Patientnämnden handläggare	600
Tillgänglighet	20 000
Personalperspektivet	
Utbildning ST-läkare 10 nya/år i tre år	7 000
Strategisk personal	32 000
Friskvård	5 000
Process- och förnyelseperspektivet	
Satsningar framtidens hälso- och sjukvård	40 000
Akutspar för äldre	1 000
Läkevärdgårdar	2 000
Apotekartjänster 2 st	2 000
Förstärkning SSIH	500
IT-stöd/E-hälsa	19 400
Utveckling RAR	300
Kollektivtrafiklinje mellan de tre sjukhusorterna	5 000
Uppföljning och forskning Hälsoval	3 000
Mobila team psykiatri	14 000
Kvalitetsutvecklare strategiska enheten	600
Miljöperspektivet	
Utredning intern bilpool	300
Särskilda medel hållbarhetsutveckling	10 000
Ekonomiperspektivet	
Resursförstärkning Hälso- och sjukvård	50 000
Befolkningsökning hälsoval	3 500
Ökade driftskostnad investeringar	10 000
Totalt	258 500

Vänsterpartiets prioriteringar inom majoritetens förslag till riktade satsningar

I majoritetens satsningar inför 2013 finns några större poster som *inte* är specificerade, nämligen tillgänglighet, satsningar inom framtidens hälso- och sjukvård samt resursförstärkning inom hälso- och sjukvård. Där vill Vänsterpartiet göra följande prioriteringar.

Tillgänglighet 20 000 tkr, Vänsterpartiet prioriterar:

Förkorta köerna för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	4 000 tkr
Förkorta väntetiderna vid akutmottagningarna genom personalförstärkning och nya arbetsätt	8 000 tkr
Övriga projekt för att korta köerna i vården	8 000 tkr

Framtidens hälso- och sjukvård 40 000 tkr, Vänsterpartiet prioriterar:

Särskilda avgiftningsplatser för unga respektive vuxna anknutna till Beroendecentrum i Eskilstuna, Nyköping och Katrineholm	10 000 tkr
Utveckling av särskilt psykiatrispår för unga vuxna 18-25 år med snabbt omhändertagande och samtalsterapi på flera platser i länet	5 000 tkr
Kvalitetshöjning av BUP (upp till 18 år) genom helgaktplatser i samarbete med en kommun i länet	5 000 tkr
Förebyggande projekt om sex och samlevnad för ungdomar i samarbete mellan skola och ungdomsmottagning	2 000 tkr
Övriga utvecklingsprojekt som samtidigt kan vara forskningsprojekt	8 000 tkr
Social investeringsfond	10 000 tkr

Resursförstärkning hälso- och sjukvård 50 000 tkr, Vänsterpartiet prioriterar:

Förstärkning av ambulanssjukvården	10 000 tkr
Förstärkning av strokesjukvården	2 000 tkr
Utökning av barnmorsketjänster på ungdomsmottagningarna	2 000 tkr
Utökning av personal till nystartade familjecentraler	2 000 tkr
Förstärkning av den psykiatriska närvården/öppenvården	6 000 tkr
Kvalitetshöjning av den psykiska slutenvården	5 000 tkr
Täckning av kostnader för tandvård som en del av vården då skador orsakats av tidigare sjukdom eller medicinering	4 000 tkr
Förstärkning av palliativ vård	2 000 tkr
Förstärkning av klimatvård	2 000 tkr
Återinförande av kostnadsfria besök hos distriktssköterska	5 000 tkr
Övriga resursförstärkningar	10 000 tkr

Ekonomiska förutsättningar

Här nedan redovisas majoritetens budgetramar, investeringsbudget och resultaträkning där de ökade intäkter ingår som bygger på beräknad befolkningsökning, ökat skatteunderlag, inkomst- och skatteutjämning samt den skattehöjning på 60 öre som Vänsterpartiet nu stödjer.

Budgetramar enligt majoritetens förslag

Omfördelning mellan nämnder, uppräknig för löne- och kostnadsökningar och driftsförändringar redovisas här.

Tkr	Budget 2013	Plan 2014	Plan 2015
Nämnden för habilitering och hjälpmedel	167 946	169 967	173 173
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet	86 327	89 547	103 444
Hållbarhetsnämnd	10 100	10 100	10 100
Patientnämnden	3 027	3 064	3 123
Revisionen	4 463	4 552	4 661
Landstingsstyrelsen	6 587 318	6 761 775	7 005 331
Verksamheternas resultat	55 000	57 000	2 000
Summa budgetramar	6 914 182	7 096 005	7 301 832

Investeringsbudget enligt majoritetens förslag

Stora investeringar som det råder politisk enighet om enligt Framtidens Hälso- och sjukvård ingår i förslaget.

Tkr	Budget 2013	Plan 2014	Plan 2015
Fastigheter	290 000	320 000	400 000
IT	25 000	25 000	25 000
Hjälpmedel, landstinget	22 800	23 000	23 200
Hjälpmedel, kommunala	7 300	7 400	7 500
Övrig utrustning	126 700	224 400	228 900
Totalt	471 800	599 800	684 600

Resultaträkning enligt majoritetens förslag

Resultaträkningen är baserad på uppräkningsindex enligt landstingsprisindex och har reducerats med effektiviseringskrav på 1%. För länsjukvårdsnämnden beräknas att effektiviseringar ska göras som motsvarar kostnadsökningar utöver landstingsprisindex.

Mnkr	Bokslut 2011	Budget 2012	Prognos 2012	Budget 2013	Plan 2014	Plan 2015
Verksamhetens intäkter	1 043,0	1 039,9	937,5	1 071,7	1 099,9	1 131,8
Verksamhetens kostnader	-7 009,2	-7 213,1	-7 109,2	-7 750,1	-7 955,3	-8 187,1
Avskrivningar	-210,4	-231,2	-222,3	-235,8	-240,5	-246,6
Verksamhetens nettokostnad	-6 176,6	-6 404,4	-6 394,0	-6 914,2	-7 096,0	-7 301,8
Skatteintäkter	4 764,5	4 866,0	4 926,9	5 354,2	5 540,4	5 789,1
Inkomst- och kostnadsutjämning	739,4	835,9	832,4	1 010,1	1 020,8	1 024,3
Generella statsbidrag	711,4	719,9	708,2	689,9	689,9	689,9
Värdeökning pensionsskuld	-45,0	-58,6	-69,2	-55,2	-57,2	-77,7
Finansiella intäkter	44,3	43,8	45,0	46,9	50,1	51,6
Finansiella kostnader	-149,8	-0,6	-7,2	-0,6	-0,6	-0,6
Årets resultat	-111,8	2,0	42,1	131,1	147,4	174,7
- procent av skatter och statsbidrag				1,9%	2,0%	2,3%

Länssjukvårdsnämnden

Länssjukvårdsnämnden är en produktionsnämnd för den hälso- och sjukvård som bedrivs vid länets fyra sjukhus. Denna innehåller akut och specialistsjukvård, såväl kroppslig som psykiatrisk samt rättspsykiatrisk vård vid Regionsjukhuset Karsudden.

Hälso- och sjukvården är en av hörnstenarna i den svenska välfärdsmodellen, ett system som bygger på allas rätt till en god hälso- och sjukvård, oavsett inkomst, social status, kön, etnisk bakgrund eller bostadsort. I en skattefinansierad vård ska behoven styra och inte plånboken. Sjukvård är en riskfylld och komplex verksamhet och patientsäkerheten måste ägnas stor uppmärksamhet. Stor arbetsbelastning och stress är i en riskfaktor i vården.

Flera verksamheter har en mycket ansträngd personalsituation och vi kan se behov av en ökad grundbemanning inom flera områden, framför allt på akutmottagningarna i både Nyköping och Eskilstuna. Vi vill också tillföra resurser för att förbättra vården av multissjuka äldre och strokesjukvården där rehabiliteringen behöver förstärkas.

Asylsökande, papperslösa och gömda ska fortsatt ha rätt till sjukvård på samma villkor som övriga Sörmländska medborgare.

Psykiatri

Den psykiatriska vårdens utveckling har nu fokus på neuropsykiatri och inom psykiatrisk behandling fokuserar man på kognitiv inriktning. Psykiatrins historia uppvisar detta fenomen att det oftast är ett eller två områden i fokus under olika tidsperioder: Medicin eller inte medicin, psykologiska eller medicinska orsaker till psykisk ohälsa, psykoterapi eller medicinsk behandling.

Den psykiatriska vetenskapen tenderar att bli ovetenskaplig när stridigheterna inom professionen eller maktkamper om vem som har rätt är överordnad patientens rätt att få bli bedömd utifrån sin problematik ur så många perspektiv som möjligt. Med denna bakgrund är det av största vikt att satsa på mångfald av behandlings- och stödmeter.

Resurserna inom psykiatrin är inte tillräckliga och ett utvecklingsarbete tillsammans med brukare och anhöriga behövs. Resurserna inom slutenvården är inte tillräckliga. Den psykiatriska öppenvården är en del av närvården och behovet av geografisk närhet är centralt. Utan närhet till öppenvård riskerar patienterna att avstå från vården med risk för ett ökat behov av slutenvårdsplatser som följd. Ett sätt att se på problematiken är att det också saknas mellanvårdsformer.

Vi vill se avgiftningsplatser för missbrukare på länets tre sjukhus och utveckling av beroendecentrum för unga vuxna i samarbete med länets kommuner. Vi vill göra en satsning på samtalsterapi för unga, gärna i samarbete med ungdomsmottagningarna.

Barn och unga som drabbas av psykisk ohälsa måste snabbt få hjälp och ett gott samarbete med elevhälsovården är av stor vikt. Ungdomsmottagningarna liksom familjecentralerna spelar en mycket viktig roll i det förebyggande arbetet. Vi vill utöka familjecentralernas verksamhet med föräldrautbildning till familjer med skolbarn.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att behålla tre opererande sjukhus i Sörmland
- Att antalet vårdplatser inom slutenvården anpassas efter behovet
- Avgiftningsplatser för missbrukare på länets tre sjukhus i samarbete med kommunerna
- En satsning på ungdomsmottagningar och familjecentraler
- Utveckling av samtalsbehandling för ungdomar i kommunerna
- Att den psykiatriska vården utvecklas och förstärks
- Utveckling av beroendecentrum för unga och vuxna i samarbete med kommunerna i länet

Hälsoval och Nämnden för primärvård

Primärvården är vanligtvis ingången till sjukvården. Den skall vara lättillgänglig och nära befolkningen samt av hög kvalitet. Primärvården har under en mängd av år fått ta ett allt större ansvar för sjukvården. Att förebygga är alltid bättre än att bota. En satsning på förebyggande arbete är samtidigt en satsning på jämlikhet och jämställdhet eftersom hälsotillståndet påverkas av faktorer som inkomst och kön. Vårdcentraler ska fortsätta att utvecklas till att bli hälsocentraler.

Samtidigt har införandet av Hälsoval inneburit att det förebyggande arbetet delvis blivit åsidosatt genom antalet besök hos läkare ger tilldelning av resurser. Privatiseringar leder till felprioriteringar genom att nya vårdcentraler etableras där det är mest lönsamt. En förändring av resurstilldelningssystemet där socioekonomiska faktorer tillmäts större vikt är därför nödvändig. De ekonomiska villkoren för privata vårdcentraler och landstingsdrivna måste bli mer rättvisa.

Det är viktigt att vårdcentralerna utvecklar mottagningsverksamheten genom att andra yrkesgrupper utöver läkarna tar emot patienter direkt. Sjukgymnasterna kan i stor omfattning bedöma patienter med problem i rörelseapparaten, distriktssköterskan kan i många fall vara första instans. Ett förändrat arbetssätt med triage (sortering efter vilken yrkeskategori patienten behöver träffa) är ett sätt att spara tid och resurser.

Primärvården har ansvaret för första kontakten med de patienter som har en psykiatrisk och psykologisk problematik. På varje vårdcentral bör det finnas en legitimerad sjuksköterska med vidareutbildning inom psykiatri samt en psykolog eller kurator med psykoterapikompetens. Det är viktigt att denna kompetens inte bara omfattar kognitiv inriktning.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att alla vårdcentraler ska bli hälsocentraler
- Att distriktssköterskornas breda kompetens tas till vara
- Att besök hos distriktssköterska åter blir avgiftsfritt
- Att den förebyggande vården utökas med kompetenser som psykiatrisk, psykoterapeutisk och friskvårdskompetens
- Att det på varje vårdcentral finns en sjuksköterska med psykiatrisk kompetens

Nämnden för Habilitering och Hjälpmedel

Nämndens ansvarsområde är handikapp- och habiliteringsverksamheten, sjukreseverksamheten, Dammsdalsskolan och de övergripande hjälpmedelsfrågorna.

Habilitering och Hjälpmedel ska vara en specialresurs inom landstinget när det gäller kunskap om funktionsnedsättning och funktionshinder. Verksamheten ska arbeta effektivt och professionellt, följa forskning och utveckling och fungera som en kunskapsbas gentemot andra verksamheter inom landstinget, enskilda sörmlänningar samt organisationer utanför landstinget.

Merparten av de insatser som ges ska vara hälsofrämjande och skapa förutsättningar för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna vara aktiva, kunna göra sina egna val och kunna vara delaktiga i samhället. Varje brukare ska så långt möjligt kunna påverka såväl målet för som utformningen av de insatser som lämnas.

Policyn för personer med funktionsnedsättning med riktlinjer och handlingsplaner har en stor betydelse för landstingets alla verksamheter. Det leder till en god struktur och ett lika arbetssätt inom de olika verksamheterna. Det är Habilitering och Hjälpmedel som kan ge stöd och kunskap när dokumenten tas fram men det är varje verksamhet som själv ansvarar för genomförande.

Förutsättningar för självständighet och ett aktivt liv för personer med funktionsnedsättningar ges genom kompenserande, stödjande och utvecklande insatser. Det innebär rehabilitering/habilitering, hjälpmedel, tolkservice med mera. Anhöriga och andra i den omedelbara närheten till personer med funktionsnedsättningar ska ses som en tillgång i detta arbete. Verksamheten inriktas mot barn, ungdomar och vuxna med svåra och långvariga funktionsnedsättningar. En kombination av olika funktionsnedsättningar är vanlig.

Bidrag till handikapporganisationer

Handikapporganisationerna ska ses som en resurs med sin breda och djupa kunskap kring frågor om livssituationen som funktionshindrad i livets olika skeden.

För att kunna tillvarata denna kunskap och samtidigt stödja organisationernas sociala betydelse krävs ekonomiska resurser. Sörmland har länge legat längst ner på listan över landstingsbidrag till handikapporganisationer.

Habiliteringsverksamheten i Sörmland

Verksamheten är en sammanslagning av tidigare barn- och ungdomshabilitering, vuxenhabiliteringen och neuropsykiatriskt centrum. Långa väntetider både för utredning och behandling av barn och ungdomar inom neuropsykiatri är ett stort problem som kräver utökade resurser. Vårdgarantin är nu skärpt till 30 dagars väntetid. Projektarbete pågår för att leva upp till den nya vårdgarantin för barn och unga. Vi vill tillskjuta medel för att införa ett liknande projekt även för vuxna.

Dammsdalskolan

Dammsdal är en skola med boende för ungdomar med autism och Asperger syndrom. Denna värdefulla verksamhet är inte bidragsfinansierad. Dammsdalskolan genomför sin verksamhet helt med intäktsfinansiering. Personalen behöver fortbildning i konsekvens av den nya skollagen.

Vänsterpartiet arbetar för

- En god och allomfattande rehabilitering/habilitering som stärker den enskilde brukarens förmåga till ett självständigt liv
- En rehabilitering/habilitering som är jagstärkande och hälsofrämjande
- Att hjälpmedel av olika slag ingår i rehabiliteringen
- Att neuropsykiatri utökas i länet så att väntetiderna förkortas
- Att den totala bidragspotten till handikapporganisationer höjs och säkerställs med en årlig indexuppräknings
- Att reglerna ändras så att ersättning för kostnader för resa med kollektivtrafik utbetalas utan avdrag
- Att särskilda sjukresor förbättras

Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet

Ett rikt och folkligt förankrat kulturliv är en förutsättning för personlig självkänsla och en känsla av samhörighet i länet där vi bor. Det är idag viktigare än någonsin att kulturen ges en central roll i samhällsplaneringen och i den offentliga sektorn. Kultur hör helt enkelt ihop med god livskvalitet och är därmed en viktig del i landstingspolitiken och folkhälsoarbetet. Barn, ungdom, sjuka och människor med funktionsnedsättningar ska prioriteras i kulturutbudet. Ett bra exempel på kultur riktat mot barn och ungdom är samarbetet mellan skolan och Film i Sörmland. I detta arbete ges elever möjlighet att använda film som uttrycksmedel.

Kulturen bidrar till bättre folkhälsa. Genom kultur skapar vi historia och framtid gemensamt, som deltagare och utövare, som professionell kulturarbetare och amatör. Sörmland är ett mångkulturellt län, det är viktigt att stödja minoritetsgrupper, både utövare och betraktare, i deras verksamhet. Det handlar om att ha öppna sinnen och öka förståelsen för andra gruppers vanor och tankesätt.

Landstingets institutioner ska öka samverkan med lokala föreningar och organisationer. Vänsterpartiet vill starta ett projekt ”Kultur på recept” som ett exempel på hälsofrämjande och rehabiliterande verksamhet i samarbete med kulturaktiva i länet.

Folkbildning, genom kulturverksamhet och utbildning, måste få kosta pengar! Det är ett bra verktyg för att åstadkomma en verklig samhällsförändring för människans frigörelse och demokratins utveckling. Länsbibliotek Sörmland är en viktig institution inom folkbildningsarbetet. Det fungerar som en drivande kraft och samarbetspartner för de kommunala biblioteken.

Utbildning

Bildning är ett medel att åstadkomma frigörelse för individen och förändring av samhället i rättvis riktning. Genom bildning får människan möjligheter att lära genom hela livet. En väl utbyggd utbildning på alla nivåer – från förskola till vuxenutbildning – ökar jämlikheten och stärker demokratin. Det är särskilt viktigt att socialt utsatta grupper får tillgång till de förberedelser som krävs för att de ska kunna ta del av utbildningsutbudet.

När det gäller folkbildning är Vänsterpartiets målsättning att garantera ett rikt och varierat utbud. Vi vill medverka till att stimulera folkbildningen genom att fortsätta stödja studieförbunden.

Folkhögskolans betydelse är av stort värde för folkbildning och kultur och erbjuder en annorlunda utbildningsidé. Vi vill därför behålla nuvarande folkhögskolor, Eskilstuna och Åsa folkhögskola, i landstingets regi för att ge lågutbildade och inte minst arbetslösa en möjlighet till en ny start i livet. Folkhögskolornas utbildningsutbud för kvinnor och män med funktionsnedsättning ska breddas, detta med förbättrad tillgänglighet såväl fysisk som pedagogisk.

Folkhögskolorna kan fungera som motkraft mot socioekonomisk och etnisk segregation. Inom folkhögskolorna möts människor med olika bakgrund och ålder.

Scenkonst Sörmland

Scenkonst Sörmland behöver nya lokaler som håller på att färdigställas i Eskilstuna. En teaterupplevelse, en musikupplevelse, en bild- och formupplevelse eller en dansupplevelse varje läsår ska garanteras alla elever i Sörmland.

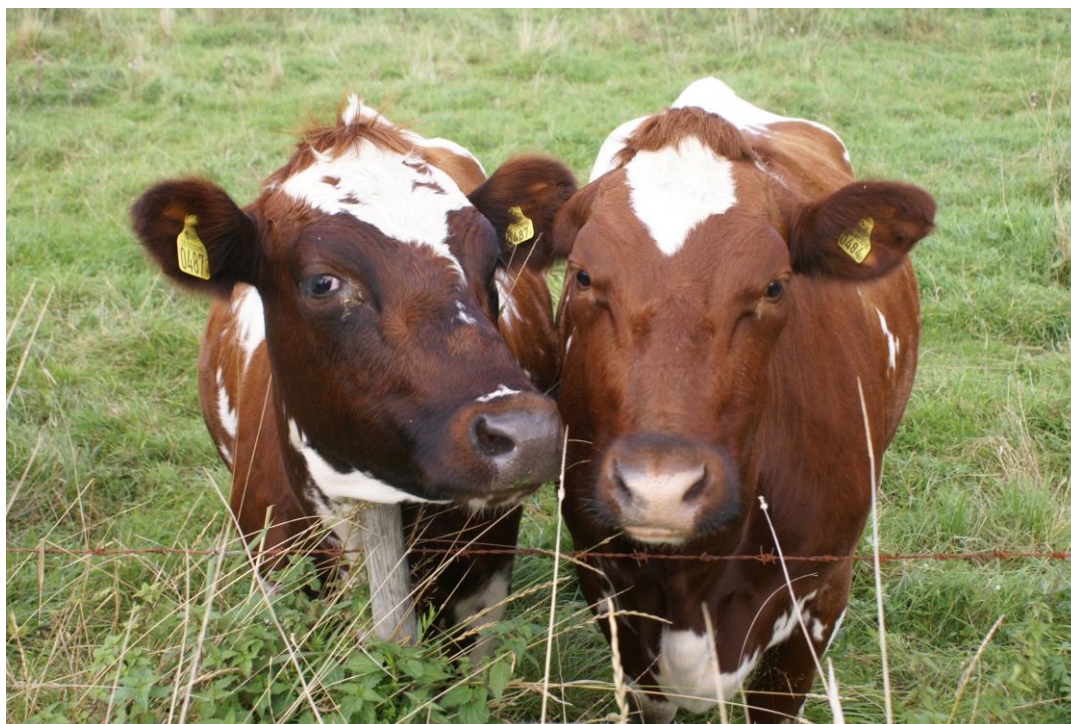
Sörmlands museum

Sörmlands museum ska aktivt samarbeta med kommuner om lokala utställningar och andra kulturarrangemang samt driva en aktiv kulturmiljövård. Vi ser positivt på en samlokalisering av verksamheterna i Nyköpings hamn.

Sörmlands naturbruk Öknaskolan

I arbetet med en ny vision för Öknaskolan och Nynäs så vill vi se satsning på en ny biogasanläggning. Vänsterpartiet ser gärna fortsatt utveckling av en lokal styckningsverksamhet, detta som en del i den ekologiska satsningen. Från styckeriet kan landstinget få närproducerade köttvaror och slakteriavfall ska ingå i biogasproduktionen.

Vi vill också se en snabb utveckling av vindkraft vid Ökna både som en ren produktion av el men också som en del i utbildningen kring mindre vindkraftverk. Boendesituationen för internatelever behöver förbättras.

Nynäs och Naturreservatet Stendörren

Besökarantalet ökar och området är viktigt både som rekreation och för turism. Ökad tillgänglighet har gjort Nynäs till en resurs för alla sörmlänningar och andra besökare.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att alla barn och ungdomar får en teaterupplevelse, en musikupplevelse, en bild- och formupplevelse eller en dansupplevelse varje läsår
- Att det pedagogiska samarbetet mellan skola och film i Södermanland stärks så att de elever som önskar får möjlighet att delta i verksamheten
- Att stödja och förstärka etnicitet, klass- och genusperspektivet inom landstingets kulturverksamheter
- Att Sörmlands museum och Scenkonst Sörmland ska fortsätta att samverka med lokala föreningar och organisationer
- Att ekonomiskt stöd till kulturföreningar och projekt ska öka
- Att stärka kulturens plats i vården, framförallt inom psykiatri och äldreomsorgen i samarbete med kommunerna
- Att kultursatsningar ska komma hela länet till del
- Att genomföra projektet "Kultur på recept"
- Fortsatt stöd till folkhögskolorna
- Breddning av utbildningsutbudet för kvinnor och män med funktionsnedsättning
- Nya lokaler för scenkonsten
- Nya lokaler för Sörmlands Museum

Gemensam nämnd för vård, omsorg och hjälpmedel

Nämnden är gemensam för Landstinget Sörmland och länets nio kommuner. Nämnden ansvarar för verksamhet rörande hjälpmedelsförsörjning och FOU Sörmland. Man ansvarar för samverkan mellan landsting och kommuner gällande den kommunaliserade hemsjukvården, närvården samt projekt/utvecklingsarbete som bedrivs med stöd av statliga medel och som kräver regional överenskommelse

Brukarnas behov av funktionella hjälpmedel ska tillgodoses. Verksamheten ska utföra rätt arbete i rätt tid och omfattning beträffande service och anpassning. Brukaren ska bemötas med respekt, en positiv attityd, förståelse och lyhördhet. Verksamheten ska vara tillgänglig, serviceinriktad och ha en hög kompetens. Ett etiskt tänkande och respekt för integriteten ska präglade kontakten med brukaren.

Hjälpmiddelscentralen ska ha ett tydligt utbud av tjänster och ett utvecklat samarbete med vårdgrannar. Verksamheten ska ha samlad kunskap och kompetens om de produkter som finns på marknaden och hur de ska användas och hur de kan anpassas efter individuella behov. En god framförhållning beträffande utvecklingen inom hjälpmedelsområdet och bra rutiner för återtagning och rekonditionering av hjälpmedel är viktigt för verksamheten.

Hjälpmedelsflödet har ökat från år till år, vilket påverkar ekonomin. Det är viktigt att betona att det inte bara är så att hjälpmedlen blir dyrare utan att kostnadsökningen även beror på att fler sörmlänningar kan få ett bättre liv med hjälp av den tekniska utvecklingen. Brukarens kostnader för olika hjälpmedel ska inte överstiga vad personer utan funktionsnedsättning behöver betala för motsvarande, icke tillrättalagt, hjälpmedel.

Sociala investeringsfonder är särskilt lämpliga att användas för utvecklingsarbete inom verksamheter som kräver samarbete mellan landstinget och kommunerna. Exempel är vård av multisjuka äldre och barn och ungdomar med särskilda behov.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att fler samarbetsområden etableras med kommunerna
- Att sociala investeringsfonder används för utvecklingsprojekt i samarbete med kommunerna

Bolag och förbund

Folktandvården

Sociala skillnader i tandstatus är märkbara i dagens samhälle. Vänsterpartiet anser att höga tandvårdskostnader är oacceptabla. Vi betraktar tandvården som en del av hälso- och sjukvården och anser därför att på sikt ska kostnaderna för tandvård ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd för vård, mediciner och hjälpmedel.

Den som behöver tandvård som en del i en sjukdomsbehandling kan i vissa fall få denna tandvård inom ramen för tandvårdsstödet. Avgiften är då densamma som inom den öppna hälso- och sjukvården. Alla sådana behandlingar ska godkännas av landstinget efter individuell prövning. Samma regelverk borde tillämpas om patienter drabbas av tandskador som följd av en avslutad behandling.

Vänsterpartiet arbetar för

- Att regelverket för ersättning skall gälla även för tandskador orsakade av medicinsk behandling samt sjukdom i munhålan som orsakar tandlossning.
- Att minska tandvårdskostnaderna för den enskilde genom att tandvården på nationell nivå införs i sjukvårdens högkostnadsskydd.

Regionalt arbete, kollektivtrafik och infrastruktur

Den framtida organisationen i en större region tillsammans med ett eller flera landsting har ännu inte sett dagens ljus. Till dess förslaget genomförts är landstingets uppgift att sätta medborgarna i fokus och låta sörmlänningen vara utgångspunkten för strukturen och verksamheten. Samtidigt stödjer Vänsterpartiet tanken på samarbetsavtal kring gemensamma uppdrag med ett eller flera landsting.

Vänsterpartiet deltar som ledamot i Regionförbundets styrelse och i det arbete som där görs för att främja arbetsmarkanden i länet och bidra till att nya arbetstillfällen skapas. Infrastrukturen är av stor betydelse för länets utveckling. Vänsterpartiets trafikpolitik underordnas de övergripande miljömålen och syftar långsiktigt till att skapa ett effektivt, miljöanpassat och hållbart transportsystem. En viktig förutsättning är en god samhällsplanering som aktivt bidrar till att minska behovet av transporter.

Det är nödvändigt att utveckla kollektivtrafiken för att förbättra miljön och minska bilismens negativa miljöpåverkan. I en väl fungerande infrastruktur förutsätts att transporterna är effektiva och erbjuder en god försörjning i hela länet. Detta förutsätter också att de som tvingas använda färdtjänst och sjukresa ska omfattas av samma regelverk för alla i hela länet. Kollektivtrafiken och taxorna måste anpassas så att den fungerar som ett attraktivt alternativ till bil vid pendling.

En väl fungerande och vidareutvecklad kollektivtrafik inom regionen samt ett väl underhållet vägnät har stor betydelse för sörmlänningars möjlighet att ta till vara arbetstillfällena och utbildning inom såväl som utom länet. Men först och främst vill vänsterpartiet konsekvent satsa på järnvägstrafiken. Om vi ska få fler att ta tåget räcker det inte med en välbyggd infrastruktur på spårsidan. Det krävs också väl fungerande tåg med hög driftsäkerhet och tåg som kommer och går i tid. Turtätheten måste förbättras.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att utbyggnaden av Ostlänken snabbas på. Vårt krav om persontrafik på TGOJ-banan är mer behövligt än någonsin. För att kunna använda de kollektiva pendlingsmöjligheter som redan finns över länsgränsen behöver kollektivtrafiken som helhet, samt den lokala i länets kommuner, förbättras betydligt och samordnas.

Sörmland har en mycket varierande och vacker natur. Här finns stora möjligheter till olika aktiviteter vid såväl sjöar och vattendrag som i skog och mark. Insatser för turism ska inriktas på aktiviteter som utgör en motvikt till konsumtionsturismen. Turism i skog och mark måste utvecklas mot EKO-turism för att förhindra överexploatering.

Kulturturism är en hörnsten inom länets turismverksamhet genom sina folkbildande kvaliteter. Särskilda insatser måste göras för att locka länets egen befolkning att ta del av utbudet och att locka en ny publik. Kultur och kulturturism är också ett viktigt verktyg för integration.

Vänsterpartiet arbetar för

- Nya spår och snabbtåg på Södra stambanan och Ostlänken
- Förbättrad spårbunden regional tågtrafik
- Persontrafik och förstärkt godstrafik på TGOJ-banan
- Avgiftsfri busstrafik för barn och ungdomar, pensionärer samt föräldrar med barnvagn
- Att ett länsövergripande regionkort införs inom kollektivtrafiken
- Att ekoturism och kulturturism skapar nya arbetstillfällen
- Utveckling av vindkraft i Sörmland
- Utveckling av hamnen i Oxelösund och flygplatsen i Nyköping med långsiktig hållbarhet
- Minskning av utsläppen av växthusgaser och andra miljöfarliga utsläpp i länet vid SSAB och andra stora industrier

Skatteuttag

Landstinget Sörmland har ett lågt skatteuttag i förhållande till andra landsting. Vänsterpartiet föreslår en skatthöjning med 60 öre från 10,17 till 10,77 kr.

Detta ger en ramökning i budgeten för 2013 som är avsedd att täcka delar av hälso- och sjukvårdens underskott, förhindra nedskärningar som är negativa för brukare och personal och möjliggöra de satsningar på utveckling som Vänsterpartiet prioriterar.

Nyköping 121011
Vänsterpartiets Landstingsgrupp
Landstinget Sörmland